

OBSAH

- Předmluva k českému vydání ...11
- Úvod ...14
- Část I Mučednické diskursy ve státním socialismu a postsocialismu ...35**
1. Socialističtí hrdinové a disidenti-mučedníci?
Panorama hrdinů před rokem 1989 ...37
 2. Sebeupálení ve státním socialismu ...50
 3. Teoretické úvahy a pojmy ...56
Oběti, hrdinové a mučedníci ...56
Politika odkazu ...64
Disent, opozice a veřejnost: prostor paměti
před rokem 1989 a po něm ...70
 4. Srovnání mučednických diskursů: Palach
a Brüsewitz ...79
- Část II Jan Palach ...89**
1. Sebeupálení Jana Palacha: kontext
a vlastní čin ...91
Od pražského jara k odporu proti invazi ...91
Mimořádný čin
„úplně normálního studenta“ ...98
První reakce ...103
 2. Jan Palach jako národní hrdina
(1969/1970) ...108
Na „oltář národa“ ...109
Memorializace v letech 1969–1970 ...119
„On přece neumřel proto, aby po něm
pojmenovali náměstí“: radikalizace ...126
Konec mimořádného stavu ...131

- 3. Jan Palach jako mučedník ...136**
U hrobu ...137
Damnatio memoriae a antipropaganda ...142
Jan Palach v exilovém a západním diskursu ...150
Jan Palach jako symbol studené války ...172
- 4. Ambivalentní vyznání nekompromisnosti: Palach a disidenti ...176**
„Injekce morální síly“: tiché vzpomínání na Jana Palacha ...177
Charta 77 jako nositelka odkazu Jana Palacha ...180
O odpovědnosti jednotlivce: Palachův čin v československém disentu ...187
Psaním proti mýtu ...194
O trvalosti hrdinských činů ...198
- 5. „Historická spravedlnost“: Jan Palach v roce 1989/1990 ...205**
Noví aktéři ...206
Palachův týden ...209
„Nadchází vaše chvíle!“: od uctívání památky k protestu ...217
Národní paměť a „historická spravedlnost“ ...224
Sametová revoluce: Palach a 17. listopad ...231
Návrat Jana Palacha ...238
- 6. Hrdina odboje a oběť komunismu: diskurs v letech 1990–2009 ...245**
Zpracování doby státního socialismu ...246
Historizace tabuizovaného tématu: dějepisectví a publicistika po roce 1989 ...252

Memorializace v letech 1990–2009	...260
Palach jako hrdina odboje	...272
Palach jako oběť komunismu	...282
7. Palachův odkaz jako problém: spory o jeho dědictví a nové formy přivlastňování	...288
Zacházení s pražským jarem	...289
„Řekni mi, co soudíš o Palachovi...“: polemizace	...298
„Nesmíme na něj zapomenout!“: didaktika dějepisu a moralizování	...303
Nové formy přivlastňování: metadiskuse, protipomníky a happeningy	...310
Část III Oskar Brüsewitz	...327
1. Sebeupálení Oskara Brüsewitz: kontext a vlastní čin	...329
Církev v socialismu	...329
Oskar Brüsewitz a jeho sebeupálení	...335
První reakce	...340
2. Impuls pro protest a opozici	...346
„Nepodáš křivého svědectví...“: obrat v diskursu	...347
Lidská práva a společenská odpovědnost křesťanů	...361
Církevní a socialistická opozice	...373
3. Smrt za studené války jako vztyčený prst: diskursy v SRN	...380
Nad hrobem	...381
Oskar Brüsewitz v SRN	...389
Vznik a působení Brüsewitzova centra	...402

4. **Brüsewitz a téma vystěhování z NDR ...413**
 - Církev a žadatelé o vystěhování z NDR ...414
 - Oskar Brüsewitz jako nátlakový prostředek v případě vystěhování z NDR ...421
 - Přesídlení, útěk a vykoupení v činnosti Brüsewitzova centra ...424
 - Rainer Bäurich jako korunní svědek Brüsewitzova centra ...427
5. **„Odvážný farář“ a „svědek lepšího světa“: vzpomínání v letech 1990–2013 ...435**
 - První kroky k memorializaci ...436
 - Místní iniciativy ...443
 - Historizace a politické vzdělávání ...447
 - Křesťanská kanonizace ...458
6. **„Případ Brüsewitz“ jako model zpracování minulosti ...462**
 - Spor o roli církve ...463
 - Brüsewitz mezi každodenní politikou, kritikou pramenů a osočováním z vyvlastňování dějin ...471

Část IV Politika odkazu: komparativní perspektivy ...479

1. **Nařízené zapomínání a příslib spásy: postava politického mučedníka ve státním socialismu ...483**
 - Mezi viktimizací a heroizací ...484
 - Nařízené zapomínání ...488
 - Příslib spásy ...492
2. **Komunikace a kompenzace: funkce martyrizace ...496**
 - Integrace a sebeujišťování ...497

Komunikace, dokumentace a osvěta	...501
Skandalizace – solidarizace – mobilizace	...506
Kompenzace a vyvinění	...510
3. Propojení a hierarchie: političtí mučedníci v mezinárodním měřítku	...516
Aktéři vzpomínání a vzorce propojení	...517
Jan Palach ve středovýchodní Evropě a v NDR	...521
Různé úrovně univerzalizace	...529
Regionalizace „živých pochodní“	...538
Ryszard Siwiec jako „polský Palach“	...542
K Palachově dominanci	...553
4. Dilemata a prázdná místa: hranice sdílení odkazu	...557
Materialita: vlastní logika a dosah	...558
Ambivalentní vzory: morální hranice	...563
Zlomy v politizaci	...570
O nemožnosti existence „hrdiny, který je obětí“	...574
Shrnutí: sebeupálení jako mučednická smrt z politických důvodů?	...579
Epilog	...591
Zkratky	...593
Prameny a literatura	...597
Poděkování	...637
Rejstřík osob	...639